

ogrskih in bozenskih bojiščih od zmage do zmage . . . In ob navdušenju teh veteranov bivših vojen segrelo se je i srce mladine, da je vskipelo in zavriskalo v lepem veselju nad 60-letnem jubilejom . . .

Zdaj je tudi ta slavnost, ki je bila tako veličastna, kakor jo še ni Avstrija doživela, končala. Sneli so zastave in vse gre zopet mirno po svojih poslih.

Kaj neki si je mislil cesarski starček ob teh slavnostih? Kaj mu je prešinilo misli in dušo, ko je videl praznovanja vseh njegovih narodov, združenih v čustvu ljubezni do njega? Gotovo so izrazile dobre njegove oči veselje, gotovo so mu tekale solze po lici . . . In spominjal se je nazaj — na čase, ko je z bojnimi mečom v dežju krogelj branil habsburško čast. Kdo bi si mislil, da bode 18 letni Franc Jožef premagal vse krvave viharje, ki so hoteli 1. 1848 in naslednje čase razdijati in razmesariti to državo? Kdo bi si mislil, da bode habsburško žeslo pomirilo razburjene duhove? Za izkušnega, v življenju utrjenega moža bi bilo to velikansko delo. Ali Franc Jožef I. je bil še tako rekoč mladenič, ko je postal cesar. A ta mladenič, s katerim so se hoteli nasprotniki igrati, pokazal je železno naruro, železno pest, nevpogljivo voljo, s katero je odstranil vsa nasprotja in dal državi in z državo Evropi mir, zaželjeni, potrebni mir . . . To je, kar mora napraviti cesarju največ ponosa in največ veselja. On je zaščita miru, on je z svojo železno roko uresničil evropsko ravnotežje, on je bil tisti, ki je branil nasprotnike do spopada in varoval mirni razvoj narodov. Ako bi dobil Franc Jožef po svoji smrti priimek, reči bi se mu moralo: Franc Jožef I. zaščitnik miru . . .

Cesarjeve misli, — kdo ve, kakšne so? Upalo se je, da bode preteklo to jubilejsko leto brez večjih notranjih bojov. Upalo se je, da bode vsi narodi in vse stranke v tem edini, da se cesarskega jubilarja ne sme žaliti in žalostiti. To upanje se ni uresničilo. Panslavistične in iredentovske stranke so preprečile tako praznovanje. Z viharjem, z nasilvju so motile slavnost in s tem dokazale, da nimajo več srca ne za domovino ne za cesarja. Dogodki v Ljubljani in Pragi so nam dokaz, da panslavisti nimajo drugega cilja nego razbiti Avstrijo. In revolverski strelji laških študentov so znamenje, da proti-avstrijska iredenta še živi, da ne miruje, da komaj čaka, pokazati svoje hrepenenje . . .

Cesarjeve misli, — menimo, da so ednake našim mislim! Treba bode združiti vse resnično avstrijske moči, združiti moči vseh tistih, ki smatrajo Avstrijo za potrebo cele Evrope in za zagotovilo svetovnega miru. Treba bode pomesti z ustaši, skritimi in odkritimi. Le z silo, le s krepkim delom, le z močjo in brezobzornostjo ostalo bode geslo: Austria erit in orbe ultima! Gorje zunanjemu sovražniku, ako se Avstrija ubrani notranjega sovražnika!

Cesar je storil več kot svojo dolžnost. To zagotovilo mu lahko olajša težko breme njegove krone. Zato še enkrat: Čast Franc Jožefu I. . .

En koledar zastoj dobi vsakdo, kdor jih vzame deset. Naši prijatelji se naj torej zbirajo in naj skupno koledarje naročijo. Cena 1 koledarja 60 vin., s poštnino 70 vin. Ra z š i r j a j t e naš edini kmetsko-napredni koledar!

Dopisi.

Sv. Barbara v Haložah. Plod „liberalcev“ in prvaških listov se je že večkrat tukaj zalostno obnesel, namreč na ta način, da napadajo miroljubne osebe brez vsakega vzroka. Kakor se je tudi že večkrat pripetilo, da so šli ničvredni fantalini z noži in kamenjem v noči nad posamezne hiše. Tudi moramo omeniti iz Gradišča, tistega Franc Emeršiča in njegovega kolego takozvanega Šuma. Ta dva niti ne vesta, da se je tudi za njihovo postava dana, da se ne smeta hvaliti z nevarno grozno proti drugim osebam. Na vsak

način bode za vaju boljše, ako sta mirna, drugače se vama pokaže pot k sodnji. Tudi ne nosita samokresa okoli, ker nimata orožnega lista. Raje gledita na to, da ne bosta vedno pijana okoli hodila, ravno tako, kakor mačkini oddelek v marcu. Tudi po sobotah in nedeljah večerah pa ne nadlegujta pošteni napredni ljudi, tudi ne zabavljajta preveč z kletvico; ali ne slišita nikoli božje besede, da sta tako razdivjana? To imata vse od tega, ker narodniške liste čitata. Kaj takega se tudi zdaj godi, kakor nekaj v srednjem veku. Tudi vprašamo tebe, Emeršič, iz katerega vzroka napadaš pri vsaki priliki našega sodelovalca gospoda Podhostnika, knjigoveza? Mislimo, da ni nikomur nič žalega storil, tako tudi Tebi ni. Kar pa se tiče njegove nošnje, pa mu nihče nima kaj za govoriti. Sicer je najboljšje, da se vendar enkrat vmiriš in opustiš prvaške liste. Slavna orožniška postaja pa naj gleda na to, da se na vsak način temu fantu odvzame samokres.

Šuk, Šuma, spominjajta se, Buč takih v Haložih še je; Kakor vidva sta oba Zato ostanta raj doma.

Pet, iz velike peči. **Sromlje.** Preljubi „Štajerc“! Ze davno nisem hodil tod, — nisem se mogel k tebi oglašiti. Ljubi „Štajerc“! Prilike so me pripeljale na Sromlje in Zdole, pa sem se ponudil malo pri dobrem Srameljskem „padiši“ ter pri Zdolskem „Suliman“ Kozobrad-paši. 1. februarja dobili so Sromljani pošto, ter dobrega in prijaznega ekspeditorja gosp. Koragluca. Pa nevošnjivosti! Naš padiša pač ne more trpeti človeka, ki bi bil za blagor in prid ljudem. Vtepel si je v svojo glavo, da bo on sam pošto upravljal. Pa kaj bo sirota, ki še ne razume toliko nemški, ako bi mu rekel za marko po nemški, gledal bi ga kakor bik nova vrata. To bo lep upravitelj! Pa tudi pri občinskih rečeh imava nekaj za govoriti. Kje so tisti denarji, ki pridejo v ubožno kaso? Ja pa bi kdo rekel, da je vse v redu, ker so zato odborniki. Res so! Pa kakšni?! 15 jih je takšnih, ki ne vejo kako je številka 1 prav obrnjena. In drugi? Fajmošter, učitelj in trgovec! Da bi se padiša brigal za zboljšanje potov in drugih stvari, o tem še misliti ni. Torej sromeljski volilci dobro pomislite, koga boste volili drugo leto! Spomlad bodo tudi volitve na Zdolah. Tedaj pa le Ti kozobrad-paša povabi župane in botre svoje, da boste godlo in goleš polivali po tistih, ki Te niso hoteli voliti.

Eno pesem čem zapeti, Očitno vsem na glas; In nekaj v misel vzeti, Kak' je sedanji čas.

Kak' se župani nosijo Po Pohanc' godlo trosijo. Kak grdo je to slišati, Kaj tač'ga od ljudi . . .

Kaj pa Ti Cvenkovič? Ali si še živ? Dolgo se nisva videla! Veš, vprašal bi Te, kako je s tisto prisego, ko si prisegel na nekovi program „Piskro-zvece“? Ja dragi moj zvezec Cvenkovič, veš to je pač sramota, ko Ti imaš prisego za take privatne stvari. Zdaj pa ostani zdrav, drugi krat več. Imam že štupo za Te zmleto. — Tudi Vas, dragi „Štajerčevi“ bralci, pozdravlja Dobroznan Kajtebmar.

Pliberk. Kar je v Pliberku sv. Uršula, Ivan Hornbek, postala je kaplanija zbirališče vseh devic. Lepo je videti, kako tiho se to ponižne ovčice ena za drugo muzajo skoz kaplaniška vrata. V nedeljah je kaplanija natlačena starih in mladih babur. „Gospud“ te babje armade pa posebno rad občuje s šiviljam iz Ljebuč, katere nikoli ne manjkajo pri babjem sestanku v kaplaniji. Ne vem ali „gospodu“ hlače merijo, ali se gospod od njih šivati učijo.

Sv. Jakob v Rožu. Predragi „Štajerc“, poročati ti moram še nekaj od našega sv. Jakoba. Hvala Bogu, obiskovalcev smo imeli letos veliko. Najpre nas je obiskala toča. Drugič je bila velikanska suša. Tretjič je prišla slana, četrtič pa nuna. Petič je prikorakal usmiljeni brat, šestič je prišel kapucin. Sedmič pa sta prišla mežnar in nevsmiljeni Ražun. Ta je dejal: Daj, kar še

imaš! Dobili nismo drugega nego koruzo in krompir. Ali — daj, kar imaš! Stari pregovor pravi: Sita vrana lačni nič ne veruje . . . Tako se dela s kmetom, da se potem ta lahko drži zapovedi posta, ker nima nič več! — Še nekaj, dragi „Štajerc“, moram ponoviti od našega sv. Jakoba. Mi se tega leta veselimo. Dobil sem mnogo naročnikov od tistega časa, ko je župnik Ražun „Štajerca“ po krivem na prižnici dolžil, da je slavnostna vrata podrl. Ali tega ni bil „Štajerc“ kriv, temveč le „Š. Mirovci“ in preprirovc. Zdaj pa „Štajerca“ vse časti in ga vsak rad bere, posebno tudi ženske. Oh, Ražun, kaj težko bodeš odvezo dajal, ko pride adventna Opazovalci.

Iz Jesenice. Na Kranjskem osebito v Ljubljani izhaja neka farska kunjja „Naša Moč“ katere glavni dopisovalci so jeseniški farji. V tej kunjji, katera se večinoma porablja na straniščih, napada vsaki petek tovarniške uradnike iz Jesenic. St. 52 z dne 27. novembra t. l. bereš v tej kunjji: „Povdarjamo pa, da z gospodom Rucum še ni odšlo vse s Save. Še poznamo uradnike, ki v zapечатih zavritkih pošiljajo raznim osebam 20 kronske bankovce in razna v svoj prilog prijetna navodila. Seveda, seveda, bogato razkošno življenje, pogosto obiskovanje po raznih krajih tolerantne hiše in preveč obcevanje z zloglasnimi osebami, to našo tovarniško gospodo veliko stane!“ — Tako pišejo naši farji na Jesenicah. Kurbe, vlačuge, nečistnice jim gredo po glavi a na Kristusove besede so pozabili!? — Vidi se kako je propala ta soderga v črnih kuhah. Gotovo ima fajmošter Zabukovec špijone po raznih krajih v tolerantnih hišah, a ti špijoni zamenjanjo z farji nas! Pogostoma se je bralo v „Slovenskem Narodu“ kako pridno so farji obiskovali tolerantno hišo v Ljubljani št. 13. Še ni tega dolgo ko se je moral neki kranjski far pred dopisovalcem teh vrstic skriti za duzi v temni gostilničarski sobi v Rožnih ulicah, ko je bil zasačen da je z oženjeno mlado gospo svinjarije vganjal! — Še ni dolgo, ko je na Gorenjskem blizo Begunj vganjal neki far svinjarije! Ali misli fajmošter Zabukovec, da bode mo mi na njegova napade v časopisih molčali!? Danes povemo škofu Antonu Bonaventuri, do ja naj kmalo odrine z fajmošterem Zabukovcem iz Jesenic, ako ne, si naj posledice sam pripiše! Fajmoštru Zabukovcu pa mi povemo, da uradniki nismo nikoli prisegli farjem pokorni biti, mi smo svobodni tovarniški uslužbenci! Nadalje prihodnič! Delavci agitirajte za „Šajerca“ in zahtevajte v vsaki gostilni ta list“.

Koledar je izšel in stane s poštnino vred samo 70 vin.

V vsaki hiši naj bode naš koledar, ki ima dovolj kratkočasne, zabavne in podučne vsebine.

Novice.

Torej — sprava! Brez šale, slovenski politiki so se hvala Bogu zopet združili. Iz Dunaja poročajo, da bodejo prvaško-liberalni in prvaško-klerikalni poslanci odslej skupno nastopali. Torej — sprava! Vse razlike so odstranjene, vsa nasprotja pokopana, vse sovraštvo je izginilo. V bratovski ljubezni poljubuje Roblek roko kaplana dr. Korošca, ljubljanski „Žane iz Iblane“ Hribar leži na sruču dr. Šustersiča, katerega je tolikokrat imenoval dr. Žlindra, hrvatski popi se bratijo z slovenskimi liberaloni in celo dr. Ploj, hofrat in bogve kaj še vse, sme sedeti poleg teh gospodov . . . Hahaha! Svoj čas so klerikalni listi z največjo nesramnostjo napadali hofrata Ploja; ja, stikali so celo po njegovem družinskem življenju in mu oponašali osebne grehe. Svoj čas je bilo to, — lang, lang ist's her! Svoj čas sta izjavila Roblek in Ježovnik, da bodeta kot poslanca varovala svojo neodvisnost od prvaškega klerikalizma. Svoj čas so bili vsi — „neodvisni“ in „kmetski“ in vrag vedi kaj še vse. Ali zdaj pokriva plašč „sprave“ vse te junake. Eden drugega so imenovali lažnika, — zdaj pa so zopet prijatelji. Eden drugemu so očitali sleparijo,

— zdaj pa so kakor bratje . . . Kmetje zdaj vidijo, kakšna je „naprednost“ prvaških poslancev. Vidijo pa tudi, koliko je resnice na klerikalnem vzkluku: vera je v nevarnosti. Svoj čas so pisali in vpili črnuhi, do so liberalni „narodnjaki“ sami „brezverci“, ki spravljajo vero v nevarnost. Danes so jim ti „brezverci“ dobro došli prijatelji in pozabili so na vso nevarnost, ki preti veri. In liberalni „narodnjaki“ so svoj čas pripravljali v „Domovini“, da naj se vsakemu klerikalnemu voditelju v obraz pljuvne. Danes poljubuje tiste farske podrepnike, katerim so hoteli svoj čas v obraz pljuvati . . . Hahaha! Spominjamo se nemške pesnice:

„Doch wenn wir im Kot uns fanden,
da verstanden wir uns gleich“.

Tako menda stoji stvar! V blatu sovraštva do nemštva so se našli in zdaj se razumejo in so prijatelji. Bog jim blagoslovi to prijateljstvo, sklenjeno v cestnem jarku! . . . S to neznačajno „spravo“ je vsaj naša trditev dokazana, da so prvaki vsi ednaki in da je prava naprednost edino v vrstah „Štajercijancev“ doma!

Olikani pa so! V tisti cunji, ki jo tiskajo v Ljubljani, da bi dobili štajerske Slovence za veleizdajalsko politiko, čitamo ta-le olikani stavek: „Saj si že vsak nemškutarski smrkolin domišljuje, da nam sme — napraviti na glavo“. — To je olika, kaj! Gospod dr. Jurtela, Vi ste duša tega lista; čestitamo Vam tedaj za lepe cvetke njegove olike!

Varstvo rastlin meseca decembra obsega sledeča dela: Čiščenje sadnega drevja, odstranjenje maha od vej in debel, nabiranje odpadlega lista v vinogradih in sadonosnikih. Nabiranje in uničenje bub belina na zelju (Kohlweissling). Varstvo vseh koristnih ptic in nastavljenje priprav, da se jih hrani, itd. Kmetje, držite se teh navodil!

IZ Spodnje-Štajerskega.

Nečuvano izzivanje. Ob priliki cesarjeve 60 letnice razobesili so ptujski prvaki na svojih hišah s a m o rdečo-plavo-belo zastavo. Mi omenimo k temu izzivanju le sledeče: V Ljubljani plačujejo Nemci razmeroma veliko več davka nego Slovenci v Ptuj. Ali kaj bi se zgodilo, ko bi Nemci v Ljubljani razobesili le eno nemško zastavo? Poulična Hribarjeva druhal bi razdajala hišo, pobijala, ropala in morila! V Ptujju so to storili prvaki in nikdo ni ničesar rekel. Ljudje so se temu pobalinskemu izzivanju le smejali. Drugič naj omenimo, da rdečo-plavo-bela zastava sploh nima nobene zgodovinske opravilice. To je le znak panslavizma, znamenje protivavstrijskega mišljenja. In dokaz, da so hoteli ptujski prvaki proti Avstriji demonstrirati, tiči tudi v tem, da niso razobesili niti ene cesarske zastave. Cesarska zastava jim je „smrdela“, — cesarsko obletnico so izrabljali edino za svoje politikujoče namene . . . In kdo so ti izzivalni ptujski prvaki? Hofrat Ploj, c. k. uradnik, ki bi si moral vse prste oblaziti, da živi na Avstrijskem, ker bi v nobeni drugi državi to ne postal, kar je. Dr. Jurtela, namestnik štajerskega glavarja (!). Jurca, c. k. komercialni svetnik. Torej sami „cesarskokraljevi“ gospodje, ki niso smatrali za vredno, pokazati svojo avstrijsko čuvstvo s tem, da bi razobesili črno-rumene zastave. To je pač tako očiti škandal, da je le pri nas mogoč!

Dr. Kodermann, doslej koncipient pri dr. Horvatu, nas je zapustil. Preselil se je iz Ptujja baje v Celje. In mi smo tako brezsrčni, da se niti ne jokamo. Niti na um nam ne pride, da bi nam stopile solze v oči. Tako trdi grešniki smo, da se celo radujemo odhoda dr. Kodermanna . . . Pa ne zato, da bi ga smatrali za tako velikega in zmožnega nasprotnika. Oh ne, — Kodermann je pač advokatski koncipient približno srednjih zmožnosti, v politiki pa navadni učenc. V kratki dobi njegovega politiko-vanja je ljudstvo opetovano dokazalo, da mu ni dosti za take „odrešenike“. Na Ptujski gorini v Ptujju samem je dobil Kodermann celo prav občutljive opomine, da se ljudstvo ne pusti več begati in hujskati . . . Mi smo prepričani, da bi dr. Kodermann, ako bi ostal v Ptujju, postal približno to, kar je bil naš dr. Brumen pred 6—8 leti. Tone Brumen je imel v začetku tudi

prav ostre rogove. Misli je, da bode kar tako čez noč iz naprednega Ptujja napravil Ljubljani podobno mesto. Skakal, divjal, hujskal, tožaril je na vse pretege, tako da se mu je celi svet smejal. Ali ko jih je dobil parkrat prav pošteno po prstih, je raje obmolnil. Danes se ne sliši več toliko od Toneta Brumen. On ima hišico v ptujski „Herrengasse“, na hišici lepo svoj nemški napis (celo samo nemški napis!) in živi bogoboječe naprej . . . Tudi dr. Kodermann bi izgubil precej speha od svojega trebuščka, ko bi ostal v Ptujju kot mogočni bojevnik proti naprednjaštvu. Zato je vzel dr. Kodermann raje slovo od Ptujja. Baje mu je to prav odločno navetil tudi njegov dosedanjí šef dr. Horvat, ki ima prav mnogo nemške klientele in zato ne more rabiti politično hujskajočega koncipienta . . . In dr. Kodermann je odšel. Preselil se je v Celje in mi čestitamo naprednim Celjanom za ta — dobiček. Ne vemo, ali je občina z županom na čelu Kodermannu sprejela. Ali to vemo, da se bode mlademu politikarju v Celju tako godilo, kakor v Ptujju, ako bode hotel uresničavati svoje srbsko-panslavistične misli! Torej adijo, pane Kodermann!

Tudi Gregorka — namreč železniškega uradnika Gregorka, — smo izgubili Ptujčani. Posebno hučo nam tudi za njim ni. On je bil z dr. Kodermannom eden najhujših razgrajčev v političnem boju ptujskem. Spadal je istotako med one prvaške voditelje, ki sicer prav radi nemški kruh jedo in prav radi po usmiljenosti Nemcev živijo, ki pa vendar vedno čez Nemce udrihajo. Kaj bi bil ta Gregorka, ko bi nemščine ne razumel? Vsak dan jo potrebuje in Boga bi moral na kolenuh zahvaliti, da so mu stariši dali priliko, da se jo priučil. In vendar je mož najhujši zagriženi nasprotnik te njemu tako potrebne in koristne nemščine . . . Gregorka ima sicer srečo. Prestavlja se ga namreč v Ljubljano. Tam v „beli“ Hribarjevi „Iblani“ je Gregorka lahko panslavist kolikor hoče biti. Tam se lahko brati s tistimi, ki znajo tako dobro tuje šipe pobijati, tam lahko divja z ljubljanskimi tolovaji za „maj“ Slavijo“. V Ljubljano spada Gregorka, — dal Bog, da bi tam ostal in da bi se vse politikujoče štreberje ter hujskaje iz Štajerskega in Koroškega na Kranjsko poslalo!

O čitalnici v Ptujju, odnosno tako imenovanemu „narodnemu domu“ se nam različne stvari poročajo. Mi vemo, da je tam zdaj novi krčmar, ki hoče s svojo pridno hčerko — o njeni „pridnosti“ bodemo že še govorili — lepe „kšefte“ delati. Ali mi vemo tudi, da krčma v „čitalnici“ ni javna gostilna in da smejo dobivati tam pijajoči le člani „čitalnice“. In zdaj vprašamo: Ali v „čitalnici“ še ni nikdo pil, ki ni član? To zadevo in še nekatere druge bodemo pojasnili. In to v kratkem!

Pred porotniki se bode zagovarjal prihodnji ponedelek naš urednik g. Karl Linhart. Tožen je zaradi žaljenja časti in sicer ga tožita gospod okrajni sodnik dr. Kronvogel in gospod „profesor“ Zelenik iz Ptujja. Razprave bosta zanimivi!

Obsojeni so bili na ptujskem okrajnem sodišču pretekli ponedelek nekateri naprednjaki, ker se jih je obdolžilo udeležbe pri septemberskih dogodkih. Dobili so: Slikar g. Jos. Sorko 10 dni zapore, urednik g. Linhart 8 dni zapore in dva druga gospoda male denarne kazni. Tudi krčmar Kureš iz Podvinc je bil obsojen zaradi žaljenja straže. Obpravna proti „profesorju“ Zeleniku pa je bila preložena, da se zaslišijo nove priče . . . Kar se tiče obsodb naprednjakov, ne moremo o njih za danes drugača reči, nego to-le: Vložena je pritožba, ki bode šla do zadnje instance. Kakšne so nasprotniške priče, kaj in kako so pričale, to se bode še izvedelo. Torej, prvaški listi naj se ne veselijo prerano. Obenem pa naznamimo, da pridejo prvaški Brenčič iz Rogoznice, nadalje krčmar Muršec „pri zamorcu“ in drugi pred okrožno sodnijo v Maribor.

V Rogoznici je — kakor se nam piše — neki dopisnik poslal 9./11. t. l. „mrtvaški list“ nekemu možu ter ga s tem listom hoče sramotiti. Mož pa častno odgovori: Nikoli ne bom zavrčal zasramovalca z zasramovanjem, temveč molil bom zanj . . . Kdor ne ljubi miru, marveč se hoče pripraviti, njega bom nagovarjal miroljubno tako-le: Govori kar hočeš; sovraži me, kolikor

hočeš; preklinjaj me, kakor se ti poljubi; ti vendar si in ostaneš moj brat! . . . Moj ljubi brat, jaz sem ta list, ki si mi ga poslal, zažgal ter ti pošljem pepel in prah, da vidiš svojo predpodobo, da iz praha si vzet in v prah se zopet povrneš! A. H.

O posojilnici v Šoštanjju prinašajo prvaški listi vse mogoče novice, da bi razburjeno ljudstvo in zlasti razburjene vložnice pomirili. Ali to se jim ne posreči. Vložniki niso več tako neumni, da bi verovali ljudem, ki so jih že leta sem za nos vodili. Sicer pa je naše mnenje to-le: Z lažjo ne bodejo šoštanjjska posojilnica in njeni „tinten-kuliji“ ničesar dosegli. Ako danes v svoji brezvestnosti pisarijo, da ne bode nikdo ničesar zgubil, potem je to navadna laž. Kajti od neke morajo priti tisti tisočaki, ki so se brez vsake garancije „naložili“ v Vošnjakovi tovarni . . . Pa naprej! Prvaki tudi trdijo, da je dobil vsak vložnik takoj izplačan svoj denar, ko ga je zahteval. To laž smo svoj čas že pojasnili. Res je pa, da je mnogo vložnikov zamanj trkalo na posojilnična vrata in da jih je „kapo“ dr. Mayer odslovil vedno — brez denarja. Za danes naj omenimo le en slučaj! Neki Johan Jelen iz Zavodne pri Šoštanjju imel je v šoštanjjski posojilnici na knjižici štev. 3.777 naloženih 130 kron. Začetkom tega leta hotel je dvigniti to svoto. Ali z vsemi mogočimi izgovori je posojilnica moža troštala in mu rekla, da bode dobil svoj denar pozneje. Končno se je Jeleno tu preneumno zdelo. Vzel si je tedaj nekega celjskega odvjetnika in tožil posojilnico. Dne 14. prosinca 1908 se je vršila sodnjska razprava. Posojilnični zastopnik, prvaški dr. Mayer se je trudil na vse mogoče načine, da bi kmeta premagal. Pa le ni šlo; kmet je zmagal in posojilnica mu je morala izplačati njegovih 130 kron ter obenem tudi sodnjske stroške v znesku blizo 38 kron. Mi vprašamo? Kje na svetu je treba kakšno napredno šparkaso šele tožiti, da dobi človek svoj lastni krvavi denar nazaj? Pa še nekaj: kdo je sodnjske stroške ter razprave plačal? Gotovo posojilnica! Tako se je gospodarilo v šoštanjjski posojilnici! In to imenujejo prvaki — vzorni red! Hahaha!

Iz Šoštanjja se nam poroča o plemenitem činu naprednjaka, ustanovitelja c. k. priv. fabrike za usnjo Fr. Woschnagg. Le-ta je izjavil, da bode na svojem zemljišču in na svoje stroške sezidal hišo za ubožce, v kateri bode zamoglo živeti najmanje 7 ubogih zakonskih parov, od katerih bode imela vsaka družina 1 sobo in 1 kuhinjo ter mali vrtec za zelenjavo. Okoli hiše bode tudi lepi park. Hiša bode stala na enem najlepših mest ob železnici in bode krasota za Šoštanj. Koštalo bode to plemenitega darovatelja okroglo 30.000 K. Ta krasni čin krščanske ljubezni in dobrotlosti navdušil je šoštanjjske prebivalce tako, da nabirajo zdaj posebni jubilejski sklad, da bodejo darovali vsako leto na 2. decembra obresti podeljenega kapitala ubožcem. G. Woschnaggu pa gre velika čast za njegov krasni čin! Slava, čast vrlemu možu!

Iz šoštanjja pišejo listi še sledeče zanimive vesti. Omenimo jih zlasti zato prav radi, ker delajo prvaški listi tako, kakor da bi se ne bilo v Šoštanjju prav nič hudega zgodilo. In vendar se gre tukaj za tisto tisoče tujega, tako rekoč ukradenega denarja . . . Kakor znano, imeli so prvaki v Šoštanjju že mnogo smole. Večinoma so njih voditelji namreč kradli ia ušli ali pa kakšno drugo postavi nasprotno dejanje storili. Omenimo n. p. znanega gospodine Coka, ki je bil svoj čas desna roka notarja Koljšeka. Cok jo je popihal v Ameriko; za spomin je vzel seboj precej lepih bankovcev, ki pa slučajno niso bili njegovi. Tudi je zapustil sleparski dolžni list z ponarejenim podpisom . . . To je bil eden izmed šoštanjjskih voditelji! Popisali bi lahko tudi življenje raznih drugih. Pa za danes naj to zadostuje. Zdj sed v temni ječi tudi glavni poglavar šoštanjjskega prvaštva Ivan Vošnjak. Ta Vošnjak ni navadni pisar, ne, on je veliki gospod. Vraga, bil je celo svoj čas prvaški deželni poslanec, in je kot tak gotovo vedno „svete ideje“ jugoslovanstva zastopal. Za svoje „zasluge“ je dobil tudi kmalu vitežki križec Franc-Jozefovega reda. To bi bil joj! Pa le ni šlo, kajti preje je — imel smolo. Ta prvaški Vošnjak je bil blagajnik šoštanjjske blagajne in obenem tudi lastnik tovarne za usnjo v Šošta-

nju. Glavno je bilo seveda pri njemu, da je blagajnik posojilnice in prvaški voditelj. Tako je nekaj tednov pred tisto uro, ko so ga dali pod ključ, pobral zadnji drobšč in romal v Prago k vseslovanskemu kongresu. Sicer bi ta mož tudi nikdar fabrike brez posojilnice ne imel. Iz nič ne moreš zidati niti pasjega hleva, kaj šele fabrike. Mož ni imel nič. In vendar si je znal pomagati. Postal je prvak, kot prvak blagajnik posojilnice in kot blagajnik je dobil lahko toliko „posojila“, da je postal tudi lastnik fabrike. Vošnjak jo torej niti v Ameriko ni popihal, temveč naložil je izposojeni denar enostavno v svoji tovarni za usnjo. Seveda, seveda... Obresti za svoja „posojila“ gospod blagajnik Vošnjak seveda ni nikdar plačal. Kdo bi se tudi brigal za obresti. Saj je bil vendar prvak, deželni poslanec in bogve kaj še vse. Taki mož je vendar „zanesljiv“, pa čeprav nima niti mišjega repa! Kaj bi Vošnjak plačeval obresti! Saj si je vendar izposodil samo malenkostno svotico 200.000 K. To vendar ni veliko! Samo — 200 tisoč kron. Saj se vendar niti ne izplača, da bi se za teh 200 tisoč kron obresti plačevali. Niti to se ne izplača, da bi se ta dolg vpisal ali vknjižil... Kmetje so seveda vse drugega prepričanja. Oni pravijo: ako se nam vknjiži vsakih 100 kron, bi se moralo tudi Vošnjaku vpisati njegovih 200.000 kron; ako moramo mi svoje obresti redno in pošteno plačevati, potem ne vemo, zakaj bi tega Vošnjak ne storil... Ja ti kmetje; oni pač mislijo, da je med prvaki še kaj poštenosti. Pa slučaj v Šoštanju jih je streznil... Prvaško navdušeni kmetje so zadovoljni, da smejo svoj denar nalagati v posojilnicah, katerih načelnik je prvaški advokat in katerih blagajnik je prvaški deželni poslanec... Veliko kmetov misli danes drugače. Oni čutijo, da mora ta nesramna igra s tujim denarjem, ta s praznimi in lažnimi besedami pokrita prvaška sleparija enkrat konec vzeti. Kmetje so bili že tolikokrat osleparjeni, da so zdaj siti. Zato zahtevajo odločno, da se prime prvaško gospodo v Šoštanju pošteno za ušesa!

Kinematograf v Ptuj si je pridobil že mnogo prijateljev. Slike so pa res tudi tako krasne, da jih je veselje gledati. Pretekli dni so ljudje zlasti občudovali krasne slike iz življenja in trpljenja Jezusovega. Kinematograf je bil vedno natlačen polni ljudi. Da ustreže zahtevam kmetskega ljudstva, vpeljal je lastnik g. Breclji vsako nedeljo dopoldne posebej predstave. Priporočamo obisk kinematografa prav vsakemu!

Odlikovanja. Ob priliki 60-letnice cesarja dobili so m. dr. odlikovanja: viteški križec Leopoldovega reda deželni odbornik dr. Link v Gradcu, župan dr. Graf v Gradcu, oficirski križec Franc Jožefovega reda župan in poslanec Jos. Ornič v Ptuj; red železne krone III. razreda deželni odbornik J. pl. Feyrer v Gradcu, župan dr. Schmiederer v Mariboru, predsednik okrožne sodnje Perko v Mariboru; Franc Jožefovi red namestnik načelnika okrajnega zastopa Jos. Bancalari, direktor kaznilnice Jos. Reisel; naslov šolskega svetnika direktor Fr. Frisch v Mariboru; zlati zaslužni križec s krono poštne upravnik T. Rendl v Mariboru, okrajni komisar dr. E. Netoliczka v Mariboru, ravnatelj Josef Simony v Rogatcu, ravnatelj A. Stiegler v Gradcu; zlati zaslužni križec župan Joh. Gerl v Framu, okrajni tajnik K. Grolling v Radgoni; Elizabetno medaljo poštne uradnik Leopold Rechumi v Konjicah; srebrni zaslužni križec kapoč Jos. Voltin v Trbovljah itd. itd. Čestitamo!

Jubilejsko darilo. Ob priliki cesarjeve 60-letnice darovala je občina Studence pri Mariboru 200 K. Denar se bode porabil na ta način, da se nabavi vsakemu šolarju spominsko cesarjevo knjižico; ostalo svoto se bode pa porabilo za nabavo šolskih potrebščin za vbogo šolarje. Čast občini!

Darilo. G. Josef Kollenz, trgovec in šolski svetnik v Ptuj daroval je za uboge šolske otroke svoto 23 K 71 h. Srčna hvala!

Umrla je v Mariboru soproga podžupana gospa Terezija Lorber. Bodi vrli ženi zemljica lahka!

Porotno sodišče v Mariboru obravnavalo je 30. novembra o uboju. Tožen je bil 17 letni A. Šamperl, kožarski sin iz občine Sv. Lovrenc sl. g. Stvar je sledeča: Dne 8. novembra vršila se je v krčmi g. Franca Čeh veselica, pri kateri

je prišlo med fanti tudi do prepira in pretepa. Pozneje so se fanti na cesti zopet stegli in je Šamperl pri temu nekega Franceta Rep ubil. Zato bode sedel 3 1/2 leta v težki ječi. — Žalostno družinsko sliko odkrila je porotniška razprava drugi dan. Tožen je bil 40-letni Valentin Bresner, posestnik v Radiselu, ki je glasom obtožbe svojega 1 1/2-letnega otroka tako grdo ob tla vrgel, da je deca umrla. Bresnik je živel v večnem prepiru s svojo drugo ženo, katero je tudi na neusmiljeni način prepeval. Bil je zelo hitre jeze in surovi značaj. O izidu tožbe poročali bodedo prihodnji!

Iz Koroškega.

Lepi „duhovniki“: Med glavnimi jezikovnimi hujskači na Koroškem se nahajajo seveda — katoliški „duhovniki“. Naše mnenje je sicer, da so taki hujskači v duhovniški suknji že davno izgubili pravico do častnega imena „duhovnik“. In treba bode prav resno proti tem ljudem nastopati, kateri postajajo z vsakim dnem nesramnejši. Celo Koroško menda ne bode vrag vzela zaradi par opijanjenih farjev... Predstavljam si se sledeči slučaj. Pred kratkem je prišel v Celovcu davnoznan župnik Svaton na kolodvor. To je tisti župnik, ki spi na enem sedežu 25 steklenic Seifritzove pive, ki hodi po noči s puško po vaseh in se pretepa s fanti ter tudi ni sovražnik nežnega spola. In ta Svaton prične razgrajati in hujskati, tako da bi se ga moralo kmalu s policijo odpeljati. Malo pozneje napravil je istotako prvaški župnik Smedič ednaki škandal. Obadva sta bila seveda vinjena in se ju je videlo pozneje v družbi dr. Brejca... Zanimivo je, da se ta dva duhovniška hujskača niti odpeljala nista. Prišla sta na kolodvor edino zato, da hujskata in delata škandal. Prvič je nekrščansko in nečloveško, ako nadleguje opijanjeni človek v službi utrujenega uradnika s svojimi neumnostmi. Železniški uradnik ima gotovo veliko težjo službo nego pop, ki pripusti svojo delo kaplanu, sam pa pijančuje okoli. Drugič pa mora tako postopanje uničiti zadnje ostanke spoštovanja do duhovnikov in s tem škodovati tudi veri. Cerkevna oblast naj napravi temu konec! Proč s politikujočimi farji!

Učiteljski shod, na katerem se je čulo mnogo pametnih besed, vršil se je 11. nov. v Plajburgu. V začetku se je naznanilo, da je prvaški učitelj Mihec Svanjak iz društva izstopil; menda ni nikdo za njim jokal. Lepo je bilo predavanje g. Wiegele, ki je nevarnost klerikalizma prav lepo razjasnil. Opozarjal je na potrebo izobraževalnega dela, kajti le to izobraževalno delo bode vstvarilo podlago, na kateri bodejo Nemci in Slovenci mirno drug poleg drugega v koroški domovini živeli. To je pametna beseda! Čast koroškim učiteljem, ki se ne dajo zapeljati od prvaške hujskarije, kakor žalibog njih štajerski tovariši. Čast tem možem, katerim je izobrazba prva!

Iz Podgorja se nam poroča: Od Rožeka pa do Cvetnevasi, okroglo pet ur pota, ni nobenega mosta čez Dravo. Na raznih krajih se ljudi čez reko prevažajo. Tako v Podgorju-Zelucih; ta prevoz je v privatni lasti. Bajje z zelo prevoz zelo zanemarjen in nevaren. Treba bi ga bilo zboljšati. Čudno se nam zdi, da o takih stvareh klerikalni velikaši ničesar ne vejo. Upamo, da bodejo te vrstice celo zadevo zboljšale. (Opomba uredništva: Ponatisnili smo te vrstice, brez da bi poznali tamošnje razmere. Upamo, da se o tej zadevi i drugi izjavijo).

Iz Železne Kaplje se nam piše: Čujemo, da se misli k nam prestaviti znani kanonik Dobrave iz Velikovca. To se ne sme zgoditi. Tega Dobrave naj dajo kamor koli hočejo. Mi ga ne potrebujemo. Mi potrebujemo — duhovnika, ki ga ljubimo. Ako bi dobili prvaškega hujskača, izvajali bi iz tega svoje posledice!

Darilo. Po svoji dobrosrčnosti v občini znana gospa Gabriele pl. Wanitzky-Menner na Dunaju darovala je po g. A. Morak v Veldenu ob priliki 60 letnice cesarjeve prostovoljni požarni brambi, rešilnemu oddelku, pevskemu društvu in veteranskemu društvu v Veldenu vsakemu po 100 K. Zlasti rešilni oddelke je tej dobrosrčni gospe veliko hvale dolžan, ker ga je ustanovila. Vodstva omenjenih društev se prisrečno zahvaljujejo.

Dobra žena. V Ebentalu podarila bode gospa grofica M. Goess vbogim šolskim otrokom po 1

par čevljev. Gospa grofica je splošno znana kot dobrotnica. Naj ji Bog povrne!

Porotno sodišče v Celovcu razpravljalo je te dni o poštni tatvini. Poštni aspirant v Klein St. Paulu Tomaž Lasser je rad dobro živel. Zato je poneveril velike svote. Potem je ušel v Trst, kjer so ga pa zaprli. Obsojen je bil na 15 mesecev ječe. — Hlapec Valentin Menner je bil tožen zaradi npravnstvenega prestopka; porotniki so ga pa oprostili. — Sluga klerikalne tiskarne v Celovcu Anton Šubic je vlomil v razne predale in kradel denar kakor sraka, čeprav bi moral vedeti, da je tatvina smrtni greh. Obsojen je bil zato na 18 mesecev ječe; klerikalci pa si morajo drugega hlapca poiskati. — V isti klerikalni tiskarni, v kateri leži denar menda kakor smeti okoli, je ukradla hišna oskrbnica Marija Miklin okroglo 500 K. Razne druge tatvine taji. Ali v šparkasi je imela „shranjenega“ že čez 8000 K. Tudi ta terjalska sraka bode sedela 18 mesecev v ječi. — Tesar F. Koss iz okolice Beljaka imel se je zagovarjati zaradi uboja. Pri neki „veselici“ je namreč hlapca Petra Eder tako hudo z nožem sunil, da je ta umrl. Toženi je bil obsojen na 3 leta ječe. — Hrvatski delavec Hočimovič je delal pri železniški zgradbi v Beljaku. Sprl se je s svojim predpostavljenim Mila Obučinom, ga počakal in ranil z nožem tako težko, da je ta umrl. Sedel bode zato 2 1/2 let v težki ječi.

70 vinarjev

stane „Štajerčev napredni koledar“, ki obsega

128 stran

na katerih je objavljenih skupno 39 doneskov

in poleg tega še krasna

cesarjeva slika

ter 11 drugih slik.

Cenejšega in boljšega koledarja ni, torej hitro posežite ponj!

Našim vinorejcem v pred-darek!

V „Zadruzi“, glasilu „Zadružne zveze v Celju“ razpravlja I. Bella o pranju „Kako bi se dal promet z vinom povzdigniti?“ Ker je rešitev tega vprašanja tudi za naše razmere velike važnosti, zdi se nam neobhodno potrebno, da priobčimo ta zelo važen članek, ki se glasi:

Poročila o stanju vinogradov in o veliki letošnji rodovitnosti so ugodna od vseh strani. Človek naj bi se tega veselil, češ, saj bodo vsaj letos vinorejci odškodovani za toliko dosedanjih slabih let. Resnično, iz srca je to privoščiti, zlasti onim, ki so porabili za nove nasade po vničenih starih vinogradih svoje zadnje gospodarske moči in zabredli mnogokrat v velike gmotne stiske. Veselje pa kali zavest, da najbrž ne bode pri velikem naravnem vspehu gmoten vspeh tak kakoršnega je želeti. Kakor se kaže, bo povsod obilo pridelka in to utegne ceno zdatno potisniti, mnogim celo prodajo popolnoma onemogočiti. Dasiravno je bila trgatve lanske leto bolj pičla in je bilo vino dobro, ter dasiravno ne bi zamogla lauska trgatve n. pr. na Štajerskem niti dela domače potrebe pokriti (in še se je celo mnoge vina prodalo na tuje), je vendar še mnogo lanskega vina na prodaj, kateremu je pa cena vočigled letošnji obilni trgatvi zelo padla. Vinska kupčija tekočega leta je jasno pokazala, da vinski promet pri nas ni vzoren. V krajih, kjer se je malo pridelalo, je bila cena neprimerno visoka, v drugih krajih, kodar so imeli dobro trgatve, pa so se vina enako ali še boljše kakovosti ceno prodajala in še so vendar ostala. To neprimerno razmerje se je opazovalo v okoliših le kakih 20—30 km. razdalje. Dosedanja vinska trgovina razpečava le mali del doma pridelanega vina. Nekaterih velikih vinskih poduceotov se celo ogiblje. Pot mej producenti in konsumenti je še premalo uglajena. To pot gladiti in utrditi bila bi lepa naloga vinorejcev ter njihovih